

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA A DRET A L'ESPAI PÚBLIC (ÚS DE L'ESPAI PÚBLIC)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 29 de setembre de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Disconformitat pels usos abusius i les molèsties que es donen al parc de Sant Martí per la gran quantitat de gossos que corren lliurement pel parc, sense fer ús de les dues àrees que tenen delimitades per al seu ús dins del mateix parc.
- D'altra banda, hi havia campionats freqüents de voleibol que s'organitzaven a la zona del parc de la Gàbia, sovint amb presència de música i menjar.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Sant Martí i a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 21 d'octubre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

1. Resposta del Districte de Sant Martí

El dia 22 de novembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

- El parc de Sant Martí és una zona d'esport lliure i, per tant, no es necessita cap autorització per fer-hi esport.
- L'any 2022 només es va donar una llicència per a unes olimpíades infantils (19 de març de 2022). Es va autoritzar durant quatre hores perquè feien ús de tot el parc i limitaven l'accés a altres persones usuàries.

2. Resposta de l'Àrea de Prevenció i Seguretat

El dia 25 de novembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

Les infraccions des del dia 1 de gener de 2022 van ser:

- 2 denúncies per cants / crits molestos.
- 1 denúncia per gos potencialment perillós sense morrió.
- 1 denúncia per gos sense lligar.
- 2 denúncies per fer necessitats fisiològiques.
- 17 denúncies per consum d'alcohol.
- 16 denúncies per consumir begudes.
- 7 actes-denúncia per consum i tinença de drogues.
- 1 investigat per apropiació indeguda.
- 65 identificacions policials.

Per les dimensions i els diferents usos que es donen al parc, les patrulles de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) fan intervencions en relació amb l'aplicació de l'Ordenança de convivència i seguretat ciutadana. Per tant, es dona resposta a totes les infraccions que es detecten.

El parc de Sant Martí és un espai públic de vigilància prioritària. Des del dia 1 de gener de 2022 es van planificar i dur a terme:

- ✓ 2 operacions conjuntes amb el cos de Mossos d'Esquadra (CME).
- ✓ 2 punts Beta (patrulla uniformada i visible pel parc).
- ✓ 16 vigilàncies del grup d'espais públics (VEP).

Des del dia 1 de gener de 2022, les trucades rebudes al telèfon d'emergències 112 han estat:

- ✓ 4 trucades per molèsties de convivència.
- ✓ 2 trucades per gossos.

La GUB va atendre, per via IRIS, des d'aquesta mateixa data, vuit reclamacions per gossos deslligats.

Aquestes denúncies, queixes o suggeriments ajuden a planificar els serveis en dies i hores més adients per fer presència uniformada.

Des de l'Equip de Policia de Barri (EPB) es manté un contacte permanent amb les associacions del veïnat del barri de Sant Martí de Provençals i el Servei de Prevenció i Convivència del districte, en el qual s'aborden les problemàtiques del barri.

El parc de Sant Martí forma part, en l'àmbit de ciutat, d'un espai de control prioritari de la normativa de gossos i, per tant, les campanyes anuals de la Prefectura de la GUB sempre inclouen aquest espai com a prioritari.

Aquest espai, com que s'hi concentren molts usos, continuarà sent de control prioritari per part de la GUB.

CONSIDERACIONS

1. Sobre els gossos al parc de Sant Martí

En l'àmbit de les seves competències, l'Ajuntament té el deure de protegir els animals d'acord amb l'art. 45.2 de la Constitució espanyola, sens perjudici també de vetllar per la seguretat de les persones i dels seus béns.

En aquest sentit, cal recordar que l'article 73-6.1 de l'Ordenança de medi ambient de Barcelona assenyala que als parcs urbans de la ciutat els animals de companyia han d'anar sempre lligats per mitjà d'un collar i una corretja o cadena, excepte en aquelles zones especialment indicades per al lleure dels animals de companyia.

En aquesta línia, l'article 24.1 de l'Ordenança de protecció, tinència i venda d'animals estableix com a prohibició l'estada d'animals de companyia als parcs infantils o jardins d'ús per part dels infants i el seu entorn, llevat dels gossos d'assistència.

L'article 59.2 b) de la mateixa normativa cataloga aquesta conducta com a infracció molt greu.

Pel que fa al benestar animal, la ciutat disposa de diferents tipologies d'espais per a gossos, que formen els espais per al lleure i l'esbarjo dels animals de companyia. Es tracta d'espais segregats per a aquesta finalitat, com són les àrees per a gossos (AG), les àrees d'esbarjo per a gossos (AEG) i la platja per a gossos en temporada de bany.

Actualment, a la ciutat hi ha més de 180.000 gossos i l'objectiu és ampliar els espais per a mascotes, fomentar la convivència entre les persones i els animals i garantir una tinença responsable.

A finals del 2023, el consistori preveu activar unes 103 zones d'ús compartit (ZUC) noves distribuïdes per tot el territori, que s'afegiran a les àrees de gossos d'ús exclusiu que hi ha actualment.

En conseqüència, amb la incorporació de les ZUC, els gossos tindran un total de 219 espais amigables: 70 AG de fins a 400 m²; 46 AEG, la meitat de les quals amb més de 700 m², i 103 ZUC que seran espais no segregats on els gossos podran anar sense lligar, sempre que es compleixin les condicions establertes per la seva estada a la via i els espais públics: que obeeixi les ordres verbals de la persona conductora, que estigui sota el seu camp visual i que no se'l consideri potencialment perillós (art. 24.2.b de l'Ordenança sobre la protecció, la tinença i la venda d'animals).

Per tant, quan s'hagin implantat definitivament les noves ZUC, **els animals només podran anar deslligats a les àrees per a gossos (AG), a les àrees d'esbarjo per a gossos (AEG) i a les zones d'ús compartit (ZUC).**

Cal indicar que, a prop del parc de Sant Martí, hi ha diverses ZUC destinades a un ús compartit amb persones propietàries de gossos en un horari determinat. Dins la franja horària fixada, la qual es determina segons els condicionaments de cada zona concreta, els gossos poden anar deslligats.

En concret, trobem la ZUC de la plaça de la Verneda, que es troba a uns 5 minuts del parc de Sant Martí, i una altra a la gran via de les Corts Catalanes entre Puigcerdà i Maresme, ubicada a uns 10 minuts del parc.

Després d'analitzar les intervencions dutes a terme per la GUB, coordinades o gestionades des del Districte, no s'observen indicis d'actuacions municipals irregulars que conculquin els drets de les persones. Així mateix, tampoc no es constata una manca de diligència per atendre les reiterades reclamacions que es presenten sobre les diferents afectacions provocades i els usos que fan les persones propietàries de gossos dins del parc.

Per tant, en el cas que ens ocupa, aquesta Sindicatura considera que el consistori ha actuat adequadament en relació amb la problemàtica dels gossos quan es comprova que hi ha un incompliment de la normativa reguladora sobre aquests animals dins dels parcs.

2. Sobre la pràctica d'esport dins del parc

Es valora positivament que l'Ajuntament de Barcelona, aprofitant els espais públics i els solars residuals derivats de l'activitat urbanitzadora, condicioni i ofereixi espais on sigui possible la pràctica esportiva espontània. D'aquesta forma es contribueix no només al manteniment físic de les persones practicants, sinó també a aconseguir una

bona cohesió social, una millora de les relacions veïnals als barris i la recuperació de l'espai públic al servei de la ciutadania.

Recordem que tant l'article 43 de la Constitució espanyola, com l'article 84.2.k de l'Estatut de Catalunya i l'article 120 de la Carta municipal de Barcelona, encarreguen als poders públics el foment i la promoció de l'esport.

Tot i això, la pràctica d'esport al parc de Sant Martí, en els campionats de voleibol que s'organitzen i que sovint s'acompanyen de música forta i consum d'alcohol, pot comportar la possible confrontació d'interessos ciutadans que, almenys en el moment en què coincideixen, poden semblar incompatibles: d'una banda, **el dret al lleure i a l'exercici de l'esport a l'espai públic** i, de l'altra, **el dret a la tranquil·litat a la ciutat**. Correspon als poders públics conciliar l'exercici legítim d'aquests drets.

En aquest sentit, les ordenances municipals regulen la convivència com, per exemple, l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana, que estableix la necessitat de **preservar l'espai públic com un lloc de convivència i civisme, on totes les persones puguin desenvolupar en llibertat les seves activitats de lliure circulació, d'oci, de trobada i d'esbarjo, amb ple respecte a la dignitat i als drets dels altres**.

Aquesta Sindicatura considera indispensable conscienciar la ciutadania del deure de respectar els drets dels altres per tal de mitigar problemàtiques com la plantejada en aquesta queixa.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sant Martí i de l'Àrea de Prevenció i Seguretat ha estat adequada, però cal seguir vetllant per evitar usos indeguts dins del parc**.

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que continuï vetllant perquè les persones propietàries de gossos no facin un ús indegut del parc i portin els gossos correctament lligats.
- **Recomanar a la Guàrdia Urbana de Barcelona** que atengui els requeriments de la ciutadania per molèsties al parc de Sant Martí.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.